

[Paabøl.]

drejning. Det ærede medlem hr. Niels Andersen lagde også i går vægt på, at det var en virkelig skatteomlægning, der her fandt sted; det er retsstatens betaling for at gå med til det forlig, og det vil vi i alle tilfælde ikke gå med til uden videre. Vi må se på disse ting i udvalget; vi må se på, hvilke argumenter man har, hvilke stigninger der er nødvendige til dækning af vedligeholdelsesomkostningerne, når man skal give husejerne en rimelig regulering af deres indtægter. Det er dog også et ansvar, vi må bære, mener jeg. Jeg forstår for øvrigt også, at den højtærede boligminister er tilhænger af denne tankegang. Den højtærede minister nævnte det ganske vist mere i forbigående, men det er dog også et moment. Det er efter min mening også en prøve på et statssamfunds retskultur, hvordan man behandler en økonomisk mindretalsgruppe. Det er også et ansvar, vi må vedstå, og når man i denne forbindelse taler om konjunkturstigning, vil jeg sige: ja, det kan man godt kalde konjunkturstigning, men så må man også kalde det konjunkturstigning, når lønnen stiger i kraft af pristalsreguleringen. Man kan også kalde det en forringelse af pengeværdien, for det er det, der i realiteten er tilfældet; hvis vi udmåler de samme værdier i mindre kroner, så bliver naturligvis antallet målt i kroner større.

Jeg udtalte i går, at jeg mente, at når man kommer væk fra forbud mod leje-forhøjelse, må man også væk fra opsigelsesforbuddet. Jeg er naturligvis fuldkommen enig i den højtærede boligministers betragtning, at opsigelsesforbuddet må opretholdes, når man har forbud mod lejestigning; det er helt givet, at det hænger sammen. På den anden side kan man vel også uden større betænkelighed gå med til ophævelse af opsigelsesforbuddet de steder, hvor man mener forholdene nu er sådan i balance, at man kan ophæve forbuddet mod leje-forhøjelse. Det betyder ikke, at forholdet mellem ejer og lejer ikke er reguleret, men at man vender tilbage til den permanente lovgivning fra 1937, hvorefter reglen jo er den, at parterne har et forlovelsesår, som man kalder det. Det første år kan lejeren opsiges, men derefter kommer der en uopsigelighedsperiode på 3 år; så kan ejeren igen sige lejeren op, og benytter han

ikke denne lejlighed, kommer der en ny 3 års periode med uopsigelighed. Det vil jeg mene er ganske ubetænkeligt, men det kan man også tale om i udvalget.

Med hensyn til boligstøttelovgivningen mener jeg, at man kunne gå langt videre med liberaliseringen, idet jeg forstår, at det også er den højtærede boligministers tanke, at man skulle nå frem til en i højere grad privat finansiering af boligbyggeriet.

Jeg har brugt udtrykket, at de sociale boligselskaber henter alle pengene på byggepladsen, men jeg kunne også sige det på den måde, at de ingen penge har med hjemmefra. Det betyder, at de låner penge i kredit- og hypotekforeninger og hos staten op til 94 pct., og de sidste 6 pct. finder de hos lejerne. De bygger altså uden selv at have penge, og jeg mener, at det er af aldeles afgørende betydning, hvis vi skal nå frem til befolkningens forsyning med flere, bedre og billigere boliger, sådan som kravet ofte er blevet formuleret, at få risikovillig kapital frem i byggeriet. Det er stort set de samme håndværkere, som bygger for private og for sociale boligselskaber, og hele denne diskussion om, hvorvidt det private byggeri er billigere eller dyrere end det sociale, forekommer mig fuldkommen ørkesløs, for både det private og det sociale byggeri er alt for dyrt som følge af det omfang, statsfinansieringen har fået, og som følge af de finansieringsformer, der er anvendt. Jeg citerede i går en beretning fra boligministeriet, hvor der i virkeligheden foreligger fuld tilståelse fra boligministeriets side; fra den højtærede ministers side foreligger der kun delvis tilståelse, idet boligministeren i sin fremsættelsestale nævnte, at rationaliseringens fordele ikke havde bundfældet sig i billigere byggeri.

Den højtærede boligminister omtalte kapitel V A-byggeri som byggeri for mere velhavende. Ja men det er ikke rigtigt. Der findes i hypotekbankens jubilæumsskrift — jeg har det ikke ved hånden, men det var i fjor eller i forfjor — en opgørelse, der viser, at to tredjedele af de mennesker, der sørger for deres egne boligforhold ved at bygge hus i henhold til kapitel V A, er mindrebemidlede. Det var meget interessant, for denne oplysning fremkom omtrent samtidig med, at Hans Andersen, som er